

NA TRETÍ DEŇ VSTAL Z MŔTVYCH...
ABY ZABIL

**JO
NESBO**
SPASITEĽ

IKAR

JO NESBO

SPASITEĽ

Preložil Jozef Zelizňák

IKAR

SPASITEL'

JO NESBØ

JO NESBØ
Frelseren

Copyright © 2005 by Jo Nesbø

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © 2011 by Jozef Zelizňák

Jacket design © 2026 by Emil Křížka

Slovak edition © 2011, 2026 by Ikar

ISBN 978-80-575-0811-3

Kto je to, čo prichádza z Edomu, z Bozry v odeve červenom,
ten, čo sa skvie vo svojom rúchu, vykračuje v plnej sile?
Ja som, ktorý hlásam pravdu, mocný na spásu.

Prorok Izaiáš

ČASŤ 1

ADVENT

1 / August 1991. Hviezdy

Mala štrnásť rokov. Bola si istá, že ak poriadne prižmúri oči a sústredí sa, cez strechu domu uvidí hviezdy.

Všade okolo nej dýchali ženy. Pravidelne, sťažka. Len jedna z nich chrápala. Teta Sára. Preto ju aj uložili na matrac pod oknom.

Zavrela oči a snažila sa dýchať ako ostatné. Nevedela však zaspať, lebo všetko okolo nej bolo nové a iné. Zvuky noci a lesa za oknom tu v Østgårde zneli inak. Ľudia, ktorých tak dôverne poznala zo stretnutí v Chráme a z letných táborov, už neboli tí istí. Ani ona už nebola ako predtým. Toto leto v zrkadle nad umývadlom videla už inú tvár a iné telo. Zmenili sa aj jej pocity. Keď na ňu pozrel nejaký chlapec, telom jej prúdili zvláštne teplo a chlad. Najmä ten jeden. Robert. Aj on sa tento rok zmenil.

Opäť otvorila oči a uprene hľadela do stropu. Vedela, že Boh je dosť mocný aj na to, aby jej cez strechu umožnil vidieť hviezdy. Ak bude chcieť.

Mala za sebou dlhý deň, plný nečakaných udalostí. Lánmi obilia prefukoval suchý letný vietor, listy stromov horúčkovo tancovali a svetlo poskakovalo na tvárach letných hostí v tráve. Všetci počúvali, ako jeden z kadetov dôstojníckej školy Armády spásy rozpráva o svojom pôsobení na Faerských ostrovoch. Bol sympatický a hovoril s veľkým zápalom. Väčšmi ju však zaujímal veľký čmeliak, ktorý jej bzučal okolo hlavy. Chvíľu sa po ňom zaháňala rukami, a keď konečne zmizol, uspalo ju teplo. Kadet skončil a všetky pohľady sa upriamili na veliteľa Davida Eckhoffa, ktorý na nich hľadel párom veselých mladých očí, hoci už mal ďaleko po päťdesiatke. Privítal ich pozdravom Armády spásy – vysoko zdvihol pravú ruku,

ukazovák namieril k nebeskej ríši a zakričal: Aleluja! Potom sa pomodlil za požehnanie kadetovej práce medzi chudobnými a slabými a všetkým prítomným pripomenul Matúšove slová, že Spasiteľ možno chodí medzi nimi ako neznámy cudzinec a žije ako vyhnanec bez jedla a bez šiat. A v súdny deň tých, ktorí pomohli najbiednejším, spravodlivo odmení večným životom. Zdalo sa, že Eckhoff si prichystal dlhší prejav, no niekto mu čosi pošepol, on sa usmial a povedal, že dnešok, samozrejme, patrí mladým a na rade je Rikard Nilsen.

Všimla si, ako sa mu Rikard za slovo poďakoval strojene dospelým hlasom. Svoju reč si ako zvyčajne napísal vopred a naučil sa ju naspamäť. A teraz im rozprával o boji, ktorému chce zasvätiť život, o Ježišovom boji za Božie kráľovstvo. Nervózne, ale aj tak monotónne a uspávajúco. Gánil na ňu svojím introvertným pohľadom. Zažmurkala predstavujúc si, ako jeho spotená pera formuluje známe, upokojujúco nudné frázy. Preto nereagovala, keď sa jej chrbta dotkla čias ruka, až kým sa končeky prstov nezačali kĺzať medzi jej lopatkami čoraz nižšie. Pod tenkými letnými šatami ju striaslo.

Obrátila sa a hľadela do Robertových veselých hnedých očí. Želala si byť taká tmavá ako on, aby nevidel, že sa zapýrila.

„Ticho,“ zašepkal Jon.

Robert a Jon boli bratia. Jon bol o rok starší, no kedysi ich všetci pokladali za dvojčičky. Robert však nedávno dovŕšil sedemnásť, a hoci si zachovali súrodeneckú podobnosť, rozdiel medzi nimi sa prehĺbil. Robert bol veselý, bezstarostný chlapec, rád žartoval, hral na gitare, iba často meškal do Chrámu. Jeho žarty občas zachádzali príďaleko, najmä keď postrehol, že ostatní sa na nich smejú. Vtedy často zasiahol práve Jon, poriadkumilovný chlapec, ktorý si vzorne plnil všetky povinnosti. Všetci si mysleli, že pôjde na dôstojnícku školu a – hoci to nikto nepovedal nahlas – nájde si dievča z Armády. Pri Robertovi to nebolo až také isté. Jon bol od neho o dva centimetre vyšší, no Robert vyzeral urastenejšie. Jon totiž už od svojich dvanástych narodenín chodil zhrbený, akoby na pleciach niesol celú ťarchu sveta. Obaja mali pekné, pravidelné črty, no Robert mal čosi, čo Jonovi chý-

balo. Niečo v očiach, čosi temné a zároveň koketné. A ona chcela aj nechcela odhaliť, čo to je.

Kým Rikard hovoril, pohľadom prechádzala po známych tvárach. Jedného dňa sa vydá za chlapca z Armády spásy a možno ich odvelia do iného mesta, či dokonca do iného kraja. Vždy sa však budú vracat' sem na Østgård, ktorý Armáda práve kúpila, aby sa odteraz stal ich letným útočiskom.

Bokom od ostatných na schodoch domu sedel plavovlasý chlapec a hladkal mačku, čo mu spokojne priadla v náruči. Uvedomila si, že ju práve pozoroval a len v poslednej chvíli stihol odvrátiť pohľad. S ním jediným sa zatiaľ neoznámila. Vedela však, že sa volá Mads Gilstrup a je vnukom bývalých majiteľov Østgårdu. Bol od nej o niekoľko rokov starší a rodina Gilstrupovcov netrpela núdzou. Vlastne sa jej celkom páčil, akoby však z neho sálala samota. A čo tu vlastne robí? Prišiel už včera večer, odvtedy sa tu so zvrasteným čelom prechádza a s nikým sa ne baví. Niekoľkokrát však na seba cítila jeho pohľad. Každý po nej pokukuje. Aj to je čosi nové.

Z myšlienok ju vytrhol Robert, keď ju chytil za ruku, čosi jej vložil do dlane a zašepkal: „Keď sa to tu skončí, príď do stajne. Niečo ti ukážem.“

Potom rýchlo odišiel. Pozrela do dlane a takmer skríkla od hrôzy. Zakryla si ústa a rýchlo to pustila do trávy. Čmeliak. Ešte sa hýbal, no už nemal krídla ani nohy.

Rikard konečne dorečnil. Sledovala, ako jej rodičia s rodičmi chlapcov podišli k stolíkom s kávou. Vo svojich zboroch tvorili to, čo v Armáde nazývajú silnou rodinou. Vedela, že je pod drobnohládcom ostatných.

Vyročila k latríne. Až keď zašla za roh a bola si istá, že ju nikto nevidí, zabočila k stajni.

„Vieš, čo je toto?“ spýtal sa Robert. Smiech v jeho očiach ani jeho hlboký hlas si doteraz nikdy nevšimla.

Ležal na sene a orezával koreň stromu vreckovým nožikom, čo neustále nosil za opaskom.

Keď jej podal koreň, pochopila. Videla to na obrázkoch. Verila, že je dostatočná tma, aby nevidel, ako sa znova pýri.

„Nie,“ zaklamala a sadla si vedľa neho do sena.

Hľadel na ňu uštipačným pohľadom, akoby o nej vedel čosi, čo nevie ani ona sama. Pozrela naňho a oprela sa o lakte.

„Patrí to sem,“ odvetil rýchlo a rukou jej vbehol pod sukňu. Cítila, ako jej tvrdý koreň narazil na stehno, a kým stihla spojiť kolená, dotkol sa nohavičiek. Na krku cítila jeho teplý dych.

„Robert, nie,“ zašepkala.

„Vyrobil som ho špeciálne pre teba,“ dychčal.

„Prestaň. Ja nechcem.“

„Hovoríš nie? Mne?“

Nevedela sa nadýchnuť. Nemohla zakričať ani sa brániť, kým od dverí nezačula Jonov hlas: „Robert! Prestaň, Robert!“

Pustil ju. Odklonil sa. Vytiahol ruku, no koreň jej uviazol medzi stisnutými stehnami.

„Pod' sem!“ zasyčal Jon tónom, akoby sa prihovárал neposlúšnému psovi.

Robert sa krátko zasmial, potom vstal, žmurkol na ňu a vybehol do slnka za svojim bratom.

Posadila sa, oprášila si z ramien seno a cítila hanbu aj úľavu. Úľavu, že Jon tú divokú hru prerušil. A hanbu, lebo si určite myslí, že išlo o čosi viac. Nielen o hru.

Keď neskôr počas modlitby pred večerou zdvihla zrak, hľadela priamo do Robertových hnedých očí. Sledovala, ako jeho pery formulujú nejaké slovo. Nepochopila, no aj tak sa začala uškŕňať. To je blázon! A ona je... áno, čo je ona? Tiež blázon. Blázon. A zaľúbená? Áno je zaľúbená, presne tak. Inak zaľúbená, ako keď mala dvanásť či trinásť rokov. Teraz má štrnásť a je to silnejšie. Dôležitejšie. A vzrušujúcejšie.

Ešte aj teraz, keď sa pohľadom pokúšala prevrtať strop, cítila, ako v nej buble smiech.

Teta Sára sa zamrvila a prestala chrápať. Niečo zahúkalo. Sova?

Potrebuje ísť cikať.

Vôbec sa jej nechcelo, no nemala na výber. Musí prejsť vlhkou trávou popri stajni, ktorá bola v noci tmavá, celkom iná než v slnečnom svetle. Zavrela oči, no nepomohlo to. Vyliezla zo spacáka, nohy všuchla do sandálov a po prstoch prešla k dverám.

Na oblohe sa zjavilo zopár hviezd, no keď sa o hodinku na východe rozvidnie, opäť zmiznú. Svieži vzduch ju pohľadzal po rukách. Pobehla, načúvajúc neznámym zvukom noci. Hmyz, čo cez deň spí. Zvieratá na love. Rikard sa jej chválil, že na neďalekej čistinke zazrel líšku. Možno sú to tie isté zvieratá ako cez deň, len v noci sa ohlasujú inak. V noci sa menia. Zhadzujú masku.

Latrína stála obďaleč na malom kopčeku za stajňou. Zvláštna krivá búda, čo zbúchali z nenatretých, popraskaných a ohorených dosák, pred ňou každým krok narastala. Nemala jediné okno, len vyrezané srdce na dverách. Najhoršie však bolo to, že nikdy nevedela, či v nej niekto nesedí.

A teraz bola presvedčená, že v nej ktosi už je.

Nahlas zakašľala, aby ju ten ktosi mohol upozorniť, že nemá otvárať.

Spomedzi stromov vyletela straka. Inak vládlo hrobové ticho.

Vyšla po kamenných schodíkoch. Položila ruku na kúsok dreva, čo slúžil ako kľučka. Potiahla ho. Tmavá miestnosť na ňu civela prázdny pohľadom.

Vydýchla si. Vedľa misy ležala baterka, no nepotrebovala ju. Odsunula veko, zavrela za sebou dvere a zasunula háčik. Potom si vytiahla košeľu, stiahla nohavičky a sadla si. V tichu, čo nastalo, akoby čosi začula. A nebolo to zviera, straka ani hmyz, čo by zhodil masku. Rýchly pohyb vo vysokej tráve za latrínou. Vzápätí zvuk prehlušil cvrkot, no srdce sa jej už stihlo rozbúchať.

Keď skončila, rýchlo si vytiahla nohavičky a zostala sedieť v tme. Načúvala. Zachytila však len šum v korunách stromov a v žilách vlastnú pulzujúcu krv. Počkala, kým sa jej upokojí srdce, uvoľnila háčik a otvorila dvere. Tmavá postava zabrala takmer celé dvere. Muž zrejme celý čas číhal na schodoch. V nasledujúcom okamihu už ležala na chrbte na záchodovej doske a on stál nad ňou. Zabuchol za sebou dvere.

„Ty?“ spýtala sa.

„Ja,“ odvetil cudzím, roztraseným a zachrípnutým hlasom.

Potom si ju vzal. Oči sa mu leskli v tme, keď jej do krvi rozhrýzal spodnú peru, rukou vchádzal pod nočnú košeľ-

ku a strhával nohavičky. Ležala celkom meravá pod čepelou noža, ktorý ju pálil na hrdle. Len čo si stiahol nohavice, začal prirážať ako nadržaný samec.

„Keď čo i len hlesneš, rozrežem ťa na kúsky,“ zašepkal.

Ani nehlesla. Lebo mala štrnásť a bola si istá, že ak poriadne prižmúri oči a sústredí sa, uvidí cez strechu hviezdy. Boh je dosť mocný. Ak bude chcieť.

2/ Nedela 13. december 2003. Návšteva

V odraze okna vozňa študoval črty svojej tváre. Snažil sa uchopiť a odhaliť jej tajomstvo. Na tvári nad červenou šatkou, čo mal obviazanú okolo krku, však nevidel nič zvláštne – jeho prázdny pohľad v odraze steny tunela medzi stanicami Courcelles a Ternes bol rovnako temný ako večná noc v metre. Na kolenách mal položený Le Monde, v ktorom predpoveď počasia sľubovala sneženie, no parížske ulice pod nízkymi, nepreniknuteľnými mrakmi zostávali naďalej chladné a holé. Nosové dierky sa mu rozšírili a vdýchli slabý, no aj tak nezameniteľný pach mokrého cementu, ľudského potu, kovu, kolínskej, tabaku, mokrej látky a žlče. Ten pach sedadiel z vozňov metra už nikto nikdy neodstráni.

Tlak vzduchu z protiúceho vlaku rozvibroval okennú tabuľu a tmu na okamih vystriedali mihotajúce sa bledé štvoruholníky svetla. Vytiahol si rukáv a pozrel na hodinky SEIKO SQ 50 – ako súčasť odmeny mu ich daroval spokojný klient. Na skle sa už zjavilo zopár škrabancov, a tak si nebol istý, či sú pravé. Štvrt na osem. Nedela večer, poloprázdny vagón. Poobzeral sa okolo seba. Ľudia spali. V metre vždy spia. Najmä v pracovný deň. Vydýchnu si, privrú oči a každodennú cestu za chvíľu premenia na akýsi medzistav ničoty s červenými a modrými spojkami medzi prácou a slobodou. Dakde čítal o mužovi, ktorý takto presedel v metre celý deň a so zavretými očami sa prevážal mestom. Až keď sa večer zamestnanci pustili do upratovania vagónov, zistili, že je mŕtvy. Možno prá-

ve s týmto úmyslom zostúpil do katakomb metra. Aby v tejto bledožltej truhle nikým nerušený narysoval modrú spojku medzi životom a druhým svetom.

On sa však chystal vydať opačným smerom. Do života. Ešte jedna úloha dnes večer, potom Oslo. Posledná zákazka. A potom už raz a navždy vylezie z katakomb.

Ozvalo sa prenikavé zvonenie, dvere vagóna na stanici Terne sa opäť zabuchli. Vlak sa pohol.

Zavrel oči, snažil sa predstaviť si iný pach. Zápch záchodov a čerstvého, teplého moču. Vôňu slobody. No možno mala pravdu jeho mama učiteľka. Že ľudský mozog je schopný reprodukovať do najabsurdnejších detailov všetko, čo videl aj počul, no nespomenie si ani na ten najbežnejší pach.

Pach. Pod viečkami sa mu začali preháňať obrazy. Opäť mal pätnásť rokov a sedel na chodbe nemocnice vo Vukovare. Počúval, ako sa mama ticho modlí k apoštolovi Tomášovi, patrónovi staviteľov, aby Boh ušetril jej manžela. Od rieky k nim doliehal hluk srbského delostrelectva a miešal sa s výkrikmi bolesti z detského oddelenia, kde však neležali deti, lebo ženy už na začiatku obliehania mesta akoby prestali rodiť. Pracoval ako poslíček v nemocnici a naučil sa nevnímať ani zvuky, ani krik či strelbu. No pachu sa nevedel zbaviť. Najmä toho jedného. Chirurgovia pri amputácii museli najprv rozrezať mäso až po kosť, a aby pacient nevykrvácal, čímsi, čo pripomínalo spájkovačku, pálili žily, kým sa nezavreli. A práve pach spáleného mäsa a krvi...

Vo dverách sa zjavil lekár a kývol na nich, aby ho nasledovali. Keď kráčal k posteli, neodvážil sa pozrieť na otca. Cívil len na jeho veľkú hnedú päť, čo zvierala matrac, akoby sa ho pokúšala roztrhnúť na dvoje. A mohlo sa jej to podariť, otec mal totiž najsilnejšie päste v meste. Jeho stisk bol ako zo železa. Preto prichádzal na stavbu, keď už múry stáli, svoje veľké dlane položil na železá výstuže, čo trčali z betónového základu, a rýchlym naučeným pohybom skrivil konce železných tyčí tak, aby zapadli do seba. Neraz sledoval otca pri práci. Vyzeralo to, akoby sa len hral s plastelínou. Do dnešného dňa sa nikomu nepodarilo vynájsť stroj, čo by túto robotu robil lepšie.

Rýchlo zavrel oči, keď počul otcov zúfálny a bolestný krik:

„Pošlite chlapca von!“

„To on prosil...“

„Von!“

Lekárov hlas: „Krvácanie zastavené. Poďme na to!“

Niekoľko ho chytil pod pazuchy a nadvihol. Snažil sa brániť, no bol veľmi malý a ľahký. A vtedy zacítil ten pach. Pach spáleného mäsa a krvi.

Ešte stihol zachytiť lekárovo posledné slovo:

„Píľku.“

Potom sa dvere opäť zabuchli. Klesol na kolená a pokračoval v modlitbe tam, kde mama skončila. Zachráň ho. Ak chceš, znetvor ho, ale zachráň. Boh je dosť mocný. Ak bude chcieť.

Cítil, že naňho niekto hľadá. Otvoril oči a opäť bol v metre. Na sedadle oproti nemu sedela žena so zaťatými čelustami a s unaveným, neprítomným pohľadom. Len čo sa im oči stretli, rýchlo sa odvrátila. Sekundová ručička trhane napredovala, v duchu si opakoval adresu. Sústredil sa. Pulz mal normálny. Hlavu ľahkú, no nie príľahkú. Ani nemrzol, ani sa nepotil, necítil ani strach, ani radosť, ani nepokoj, ani pohodu. Vlak spomalil. Charles de Gaulle – Étoile. Ešte raz pozrel na ženu. Sledovala ho, no ak by ho opäť stretla, hoci už aj dnes večer, nespoznala by ho.

Vstal a postavil sa k dverám. Brzdy ticho zapískali. Záchody a moč. A sloboda. Tú si nevedel predstaviť ako pach. Dvere sa otvorili.

*

Harry stál na peróne, vdychoval teplý vzduch podzemia, skúmal papierik s adresou. Počul, ako sa za ním zatvorili dvere, cítil ľahký závan, keď sa vlak opäť pohol. Potom vykročil k východu. Reklamný panel nad eskalátorom ho informoval, že existuje spôsob vyhnúť sa prechladnutiu. Ako na odpoveď si poriadne odkašľal, potichu zanaďával, vopchal ruku do hlbokého vrečka vlneného kabáta a spod ploskačky a vitamínových tabletiiek vytiahol škatuľku cigariet.

Na ulicu vyšiel už s cigaretou v ústach. Surové, neprirodzené teplo podsvetia nechal za sklenenými dverami a po schodoch vybehol do mimoriadne bežného decembrového chladu a tmy Osla. Podvedome stiahol hlavu medzi pleciami. Námestie Eger-torget. Na malom otvorenom námestí v srdci hlavného mesta sa križovali pešie zóny. Teda ak v tomto ročnom období bije v Osle nejaké srdce. Obchody zostali otvorené aj v nedeľu, do Vianoc chýbali už len dva týždne. Námestie sa hemžilo ľuďmi, z okien skromných štvorposchodových administratívnych budov na nich dopadalo žlté svetlo. Harry pohľadom skontroloval tašky plné darčiekov a v duchu si pripomenul, že musí čosi kúpiť Bjarnemu Møllerovi, ktorého zajtra čaká posledný deň v policajnom zbore. Harryho šéf a po všetky tie roky ochranná ruka v polícii napokon začal uskutočňovať svoj plán postupného odchodu do dôchodku, takže na budúci týždeň nastupuje v Bergene na pozíciu takzvaného vrchného vyšetrovateľa, čo v praxi znamená, že až do odchodu na dôchodok si bude môcť robiť, čo chce. To by bolo v pohode, ale Bergen? Mesto v zajatí hôr, kde neustále prší. A Møller ani len nepochádza odtiaľ. Harry mal vždy rád Bjarneho Møllera, no nie vždy ho chápal.

Okolo neho sa pretackal muž, navlečený do prešívanej kombinézy ako astronaut. S úškrnom vydychoval mrazivé obláčiky z okrúhlych, dočervena vymrznutých líc. Okrem neho vnímal len skrčené chrbty a neprítomné zimné pohľady. Harry sledoval, ako bledá žena v tenkej čiernej koženej bunde s dierou na lakti prešlapuje pri výklade hodinárstva a pohľadom zúfalo vyhliada záujemcu o svoje služby. V jogínskom sede na zemi oddychoval dlhovlasý a neoholený žobrák, oblečený v teplých šatách podľa najnovšej módy. Opieral sa o lampu a hlavu skláňal ako pri meditácii. Pred ním stála papierová šálka od kapučína. V posledných rokoch v meste pribúdalo žobrákov. Harry si všimol, že sa jeden na druhého podobajú. Dokonca aj papierové šálky majú rovnaké, akoby predstavovali nejaký tajný kód. A možno si takto nenápadne toto mesto a jeho ulice podmaňujú mimozemšťania. A čo ak áno? Nech si poslužia.

Harry vošiel do hodinárstva.

„Budete ich vedieť opraviť?“ spýtal sa mladíka za pultom a podal mu hodinky, aké ľudia zvyknú dediť po starom otcovi. Naozaj ich dostal od deda v deň, keď v Åndalsnese pochovali mamu. Hodnotný dar mu nahnal strach, no starý otec ho upokojil, že hodinky sa patrí darovať ďalej a aj Harry tak neskôr musí urobiť.

„Kým nebude neskoro.“

Harry na ne celkom zabudol, až kým ho v byte na ulici Soffies gate na jeseň nenavštívil Oleg. Strieborné hodinky objavil, keď v Harryho zásuvkách hľadal Gameboy. Deväťročný chlapec, ktorý už dávno porážal Harryho v ich spoločnej vášni – trošku nemodernej hre Tetris, celkom zabudol na blížiaci sa súboj, na ktorý sa dovtedy veľmi tešil, začal hrkať hodinkami a krútiť kolieskom, aby sa ručičky rozbehli.

„Sú pokazené,“ vysvetlil mu Harry.

„Ale čo,“ odvetil Oleg. „Všetko sa dá opraviť.“

Harry v kútiku duše veril, že Oleg má pravdu, no zavše o tom vážne pochyboval. V istých okamihoch chcel Olegovi pustiť album skupiny Jokke & Valentinerne s názvom Všetko sa dá opraviť, no potom si uvedomil, že Olegova mama Rachel by zrejme neocenila takúto konšteláciu – jej bývalý priateľ a alkoholik tlačí do jej syna pesničky o alkoholikoch v podaní mŕtveho narkomana.

„Dá sa to opraviť?“ spýtal sa mladíka za pultom. Ten namiesto odpovede rýchlym a zručným pohybom hodinky otvoril.

„Nestojí to za to.“

„Prečo nie?“

„V ktorýchkoľvek starožitnostiach dostanete kúpiť lepšie hodinky za menej peňazí, než vás bude stáť oprava týchto.“

„Aj tak to skúste.“

„Nie je problém,“ mykol plecť mladík a dal sa do štúdia strojčeka. Harryho rozhodnutie ho zrejme potešilo. „Príďte na budúcu stredu.“

Keď Harry opäť vyšiel na ulicu, do uší mu udrel jednoduchý akord elektrickej gitary. Strapatý mladík v rukaviciach s odstrihnutými prstami sa hral so zosilňovačom. Zvuk ko-

lísal. Začínal sa tradičný predvianočný koncert, v ktorom známi hudobníci zbierali peniaze pre Armádu spásy. Ľudia sa už schádzali pri kapele, trochu ukrytej za čiernym kotlíkom, zaveseným na trojnožke uprostred námestia, do ktorého Armáda spásy každý rok tradične zbiera peniaze pre najchudobnejších.

„To si ty?“

Harry sa zvrtol. Na prvý pohľad narkomanka.

„Si to ty, však? Prišiel si namiesto Snoopyho? Zúfalo potrebujem dávku, mám...“

„Prepáčte,“ prerušil ju Harry. „To nie som ja.“

Pozrela naňho. Sklonila hlavu nabok, zreničky sa jej zúžili, akoby sa chcela ubezpečiť, že ju neklame. „Ale áno. Už som ťa niekde videla.“

„Som policajt.“

Zmeravela. Harry sa nadýchol. Nezareagovala ihneď. Informácia musela prejsť okľukou okolo spálených nervových tkanív a zničených synapsíí. Až potom sa v jej očiach blysla nenávisť, na ktorú Harry čakal.

„Fízlel?“

„Mám pocit, že sme sa dohodli, že sa budete pohybovať len v okolí stanice,“ dodal Harry a pohľadom zamieril k spevákovi.

„Neklam,“ odfrkla žena a postavila sa mu do zorného poľa. „Nie si z drogového. Videla som ťa v telke. To ty si zabil...“

„Úsek násilných trestných činov.“ Harry ju zľahka chytil pod pazuchu. „Počúvaj. To, čo hľadáš, nájdeš pri stanici. Nenúť ma, aby som ťa zatkol.“

„Nemôžem tam ísť,“ vytrhla sa mu.

Harry svoju hrozbu okamžite olutoval a ruky zdvihol nad hlavu. „Aspoň mi sľub, že tu a teraz si nebudeš nič kupovať. A odídem. Dohodnuté?“

Opäť sklonila hlavu. Tenké bledé pery sa jej mierne rozšírili, akoby ju nová situácia trochu pobavila. „Chceš počuť, prečo tam nemôžem ísť?“

Harry čakal.

„Lebo mi tam chodí syn.“

Harry cítil, ako mu stiahlo žalúdok.

„Nechcem, aby ma videl v takomto stave. Chápeš to, ty fízel?“

Harry hľadel do jej zničenej tváre a snažil sa sformulovať odpoveď.

„Veselé Vianoce,“ zamrmlala a vykročila preč.

Zahodil cigaretu do hnedej snehovej člapkanice a pridal do kroku. Už aby to mal za sebou. Nevnímal ľudí naokolo, ani oni nevníмали jeho, upierali pohľady do udupaného snehu, akoby ich trápili výčitky svedomia, akoby sa hanbili, že sú občanmi jednej z najveľkorysejších sociálnodemokratických krajín planéty. Lebo mi tam chodí syn.

Neďaleko knižnice Deichmanske zastal pri čísle domu, ktoré mal napísané na obálke. Zaklonil hlavu. Nová fasáda, sivočierna omietka. Sen každého grafitáka. V niektorých oknách už viseli vianočné ozdoby, ktoré v kombinácii s mäkkým žltým svetlom lúčov vytvárali ilúziu bezpečia pri domácom kozube. A možno to nebola len ilúzia, prinútil sa pripustiť Harry. Musel sa prinútiť. Človek nemôže pracovať dvanásť rokov v polícii bez toho, aby nezačal pohrdať ľuďmi. No Harry sa tomu bránil, to mu treba uznať.

Našiel meno na zvončeku, zavrel oči a hľadal správne slová. Márne. Jej hlas mu v tom naďalej bránil.

Nechcem, aby ma videl...

Vzdal to. Existuje vôbec správny spôsob, ako formulovať nemožné?

Priložil palec na chladný kovový gombík a niekde v dome zabzučal zvonček.

*

Jon Karlsen pustil zvonček, ťažké igelitové tašky položil na chodník a pozrel na fasádu. Modrý dom vyzeral, akoby ho ostreľovalo ľahké delostrelectvo. Omietka opadala vo veľkých kusoch, ohorené okná bytu na druhom poschodí zakrývali drevené lišty. Najprv dom obišiel. Zdalo sa mu, akoby chlad vysal z fasád domov na ulici Hausmannsgate všetky farby, a preto zrazu vyzerali rovnako. Až keď zbadal ruinu s nápisom Vestbredden obývanú bezdomovcami, pochopil, že zašiel

pridaľecko. Prasklina v skle pri zvončekoch vytvorila písmeno V. Symbol víťazstva.

Jon si pevnejšie zapol kabát a v duchu si pochvaľoval, že uniforma Armády spásy je z hrubej vlny. Keď sa mal po skončení dôstojníckej školy obliecť do novej uniformy, ani jedna mu veľkosťou nesedela. A tak mu pridelili látku a poslali ho ku krajčírovi, ktorý mu do tváre dýchol cigaretový dym, a hoci sa ho nikto nepýtal na názor, zaprel Ježiša ako svojho Spasiteľa. Odviedol však slušnú prácu a Jon sa mu veľmi pekne poďakoval. Nebol zvyknutý, že mu šaty sedia na mieru. Tvrdili, že za to môže jeho skrivená chrbtica. Ľudia, ktorí ho dnes popoludní videli prechádzať ulicou, si zrejme mysleli, že sa len krčí pred mrazivým decembrovým vetrom, ktorý rozfúkaval nad chodníkmi ľadové ihly a zamrznuté odpadky. No tí, čo ho poznali, tvrdili, že tým len zakrýva svoju výšku. Aby sa priblížil k tým, čo sú pod ním. Aj teraz sa zohol, aby hodil mincu do hnedej papierovej šálky v špinavej roztrasenej ruke žobráka pri dverách.

„Ako sa máš?“ spýtal sa Jon trosky človeka, ktorý so skríženými nohami sedel na kuse kartónu na chodníku.

„Čakám na metadónovú kúru,“ odvetil chudák hlasom bez života, akoby len odriekal nejaký zle naučený žalm. Pohľad nespúšťal z Jonových čiernych nohavíc.

„Chod' do našej kaviarne na ulici Urtegata,“ navrhol mu Jon. „Je tam teplo. Čosi zješ a...“

Koniec vety sa stratil v rachote motorov, keď na semafore naskočila zelená.

„Nemám čas,“ odvetil žobrák. „Viac nemáš?“

Jon sa nikdy neprestával čudovať nad neochvejnou rozhodnosťou narkomanov. Vzdychol si a hodil mu do šálky stovku.

„V bazáre si za to kúp niečo teplé na seba. Ak chceš, máme zimné bundy. V tejto tenkej riflovej bundičke zamrzneš.“

Povedal mu to s rezignáciou človeka, ktorý vie, že za jeho dar si aj tak kúpi drogy. A čo? Ten istý refrén, len ďalšia morálna dilema, s ktorou zápasil.

Ešte raz stlačil zvonček. V špinavom výklade vedľa dverí videl svoj odraz. Thea hovorí, že je veľký. Vôbec nie. Skôr malý.

Malý vojačik. Vojačik však potom prebehne rozbitou Møllerveien, ponad riekou Aker, kde sa začína východné Oslo a štvrtí Grünerløkka, cez park Sofienberg na ulicu Gøteborggata 4. Tam má Armáda spásy byty, ktoré prenajíma svojim zamestnancom. Otvorí bránu na schodište B, možno kývne hlavou na pozdrav susedovi, ktorý si zrejme bude myslieť, že Jon ide domov na štvrté poschodie. On sa však výťahom vyvezie na piate, povalou prebehne na schodište A, chvíľu počká, zistí, či je čistý vzduch, priskočí k Theiným dverám a zatuká dohodnutý signál. A ona mu otvorí dvere a náruč a on sa v nej schúli a opäť rozmrzne.

Zacítil záchvevy.

Najprv si myslel, že sa trasie kopec, mesto, celý svet. Položil tašku a siahol do vrečka. V ruke mu vibroval telefón. Na displeji svietilo Ragnhildino číslo. Dnes volá po tretí raz. Vedel, že už to nemôže odkladať, musí jej to povedať. Že sa s Theou zasnúbia. Potrebuje len nájsť správne slová. Telefón opäť zmizol vo vrečku. Vyhol sa pohľadu do zrkadla. Ale rozhodol sa. Už prestane byť zbabelý. Bude odvážny. Veľký vojak. Kvôli Thei z Gøteborggata. Kvôli otcovi v Thajsku. Kvôli Pánovi na nebi.

„Čo je?“ zachrčal ženský hlas v malom reproduktore nad zvončekmi.

„Zdravím. Tu je Jon.“

„Aký Jon?“

„Jon z Armády spásy.“

Jon čakal.

„Čo chceš?“

„Priniesol som vám nejaké jedlo. Myslel som si, že budete...“

„Cigarety máš?“

Jon naprázdno prehltoľ a nervózne podupal v snehu. „Nie, tentoraz mi vyšlo len na jedlo.“

„Doriti.“

Opäť zavládlo ticho.

„Haló?“ prerušil ho napokon Jon.

„Som tu. Len premýšľam.“

„Ak chcete, môžem sa zastaviť neskôr.“

Dvere zabzučali. Jon ich rýchlo otvoril.

Na schodišti ležali pokrčené noviny, medzi nimi prázdne fľaše. V kúte boli flaky po moči. No vďaka chladu aspoň nemusel dýchať prenikavý, sladkokyslý smrad, ktorý sa šíril schodištom za teplých dní.

Snažil sa kráčať zľahka, no aj tak mal pocit, že dupe. Žena, ktorá ho čakala na schodoch, upierala pohľad na jeho tašky. Aby mi nemusela hľadiť do očí, uvedomil si Jon. Jej nafúknutá tvár bola výsledkom mnohoročného chlastania. Na tučné telo si obliekla špinavé biele tričko a župan. Z bytu sa šíril smrad stuchliny.

Jon zastal na prahu a položil tašky na zem. „Máte doma manžela?“

*

„Áno, je doma,“ odvetila mäkkou francúzštinou.

Bola pekná. Vysoké líčne kosti a veľké mandľové oči. Úzke, bledé pery. Elegantne oblečená. Aspoň tá časť, ktorú videl cez škáru vo dverách, bola elegantne oblečená.

Podvedome si na krku napravil červenú šatku.

Bezpečnostná retiazka zo solídnej ocele bola pripevnená k ťažkým dubovým dverám bez menovky. Keď stál pred domom na Avenue Carnot a čakal, kedy mu otvoria bránu, všimol si, že všetko tu vyzerá novo, veraje brány, zvončeky, zámky. Tenučká vrstva čiernej špiny na bledožltej fasáde a bielych žalúziách len dotvárala obraz solventnej a solídnej parížskej štvrte. Na schodišti viseli originály olejomalieb.

„O čo ide?“

Jej pohľad aj tón neboli ani priateľské, ani odmerané. Možno len skrývali náznak skepsy pre jeho zlú francúzsku výslovnosť.

„Mám odkaz, madam.“

Zaváhala. Ale napokon urobila to, čo čakal.

„Tak dobre. Počkajte tu. Hneď ho zavolám.“

Zavrela dvere. Naolejovaná zámka zapadla s mäkkým kliknutím. Prešliapol z nohy na nohu. Mal by sa naučiť lepšie hovoriť po francúzsky. Mama doňho po večeroch vtĺkala ang-

ličtinu, no s jeho francúzštinou si neporadila. Civel na dvere. Francúzska obrana. Krása.

Myslel na Giorgiho. Giorgi s bielym úsmevom bol od neho o rok starší, teraz má teda dvadsaťštyri. Ešte vždy je taký fešák? Ešte má svoje plavé vlasy a drobné útle telo malého dievčaťa? Giorgi lúbil bez predsudkov a výhrad, ako to vedia len deti.

Za dverami sa ozvali kroky. Kroky muža. Škrabot v zámke. Modrá spojka medzi prácou a slobodou, odtiaľto k mydlu a moču. Čoskoro bude snežiť. Pripravil sa.

*

Vo dverách sa zjavila mužova tvár.

„Čo, doriti, chceš?“

Jon zdvihol tašky a pokúsil sa o úsmev. „Priniesol som vám čerstvý chlieb. Voní dobre, však?“

Fredriksen položil veľkú hnedú ruku na ženino plece a odstrčil ju od dverí. „Ja cítim len kresťanskú krv...“ Slová vyslovoval s jasnou a triezvou dikciou, no vodnaté oči a strnisko na tvári hovorili o čomsi inom. Snažil sa zamerať pohľad na tašky. Vyzeral ako veľký mocný muž, ktorý sa scvrkáva v svojom vnútri. Kostra, dokonca aj lebka pod kožou sa zmenšili. Koža – teraz o tri čísla väčšia – mu visela na zlostnej tvári. Fredriksen si špinavým prstom prešiel po čerstvých ranách na nose.

„Tak čo bude s kázaním?“ spýtal sa posmešne.

„Neprišiel som kázať. Chcel som len...“

„Vojak, prestaň tárať. Niečo za to chcete, alebo sa mýlim? Napríklad, moju dušu.“

Jon sa zachvel. „Pán Fredriksen, ja s dušami neobchodujem. No trochu jedla...“

„Ale najprv musíš kázať.“

„Ako som už povedal...“

„Kázeň!“

Jon mlčky hľadel na Fredriksena.

„Chcem počuť kázanie z tej tvojej odpornej papule!“ zareval Fredriksen. „Káž, aby sme mohli jesť s čistým svedomím,

ty odporný pánbičkář. Tak poď, nech to máme za sebou. Čo nám dnes odkazuje Boh?“

Jon otvoril ústa a opäť ich zavrel. Prehltol. Naprázdno. Pri druhom pokuse sa mu podarilo rozozvučať hlasivky. „Obetoval svojho Syna... aby očistil naše hriechy.“

„Klameš!“

*

„Nie, žiaľ, nie,“ odvetil Harry a hľadel na zhrozenú tvár muža vo dverách. Z bytu sa šírila vôňa večere, počul štrnganie príborov. Rodinne založený muž. Otec. Doteraz. Muž sa poškrabal na predlaktí a pohľad uprel kamsi nad Harryho, akoby sa nad ním ktosi skláňal. Jeho nechty škrabúce v chlloch vydávali nepríjemný zvuk.

Štrnganie príborov ustalo. Za mužom sa ozvali ženské kroky, na pleci sa mu zjavila drobná ruka. O chvíľu spoza dverí vyzreli vyplašené oči:

„Birger, čo sa stalo?“

„Pán policajt nám priniesol odkaz,“ takmer nehlučne odvetil Birger Holmen.

„Čo sa stalo?“ zopakovala žena už s pohľadom upretým na Harryho. „Náš chlapec? Per?“

„Áno, pani Holmenová,“ prikývol Harry a videl, ako sa mu žena stráca pred očami. Vyslovil tie nemožné slová. „Našli sme ho pred dvoma hodinami. Váš syn je mŕtvy.“

Už nevydržal jej pohľad.

„Ale on... on... kde...“ Jej pohľad skákal z Harryho na muža, ktorý sa neprestával škrabať.

Čoskoro mu to začne krváčať, uvedomil si Harry a odkašľal si. „V kontajneri v štvrti Bjørvika. Potvrdili sa naše obavy. Bol mŕtvy už dlhšie.“

Birger Holmen akoby naraz stratil pôdu pod nohami. Zatackal sa, len v poslednej chvíli sa zachytil vešiaka. Žena pristúpila bližšie a Harry videl, ako muž za ňou klesá na kolená.

Harry zadržal dych a ruku vopchal do vnútorného vrecka kabáta. Kov ploskačky ho chladil na končekoch prstov. Vytiahol obálku. Jej obsah nečítal, no aj tak presne vedel,

o čo ide. Oficiálna stručná správa o úmrtí bez akýchkoľvek zbytočných okrás. Oznámenie o smrti ako prejav fungujúcej byrokracie.

„Je mi to veľmi ľúto. No mojou úlohou je odovzdať túto obálku.“

*

„Aká úloha?“ spýtal sa nízky muž v strednom veku s prehnane mondénnou francúzskou výslovnosťou, ktorá nie je typická pre smotánku, skôr pre tých, ktorí sa snažia do nej dostať. Návštevník ho pozoroval, porovnával s fotografiou z obálky. Podobu podčiarkoval aj malý kravatový uzol a voľné čierne sako.

Netušil, čoho sa tento muž dopustil. Zrejme nikomu neublížil fyzicky, lebo napriek podráždenému výrazu zaujal obranný postoj. Aj vo dverách vlastného bytu z neho sálal strach. Žeby ukradol peniaze? Alebo ich spreneveril? Pôsobí ako človek, ktorý pracuje s číslami. Zrejme však nepôjde o veľké sumy. Napriek atraktívnemu vzhľadu ženy vyzeral skôr ako niekto, kto kde-tu ukradne nejaké drobné. Žeby bol neverný? Vyspal sa so ženou nejakého ostrého chlapa? Sotva. Nízkych chlapov s mierne nadpriemerným príjmom a so ženou oveľa atraktívnejšou, ako sú oni sami, sa spravidla týka skôr otázka ženinej nevery. Tento muž ho znervózňoval. Možno práve o to ide. Možno niekoho irituje. Ruku si vopchal do vnútorného vrecka.

„Moja úloha,“ nadýchol sa a Llamu MiniMax, ktorú kúpil za tristo dolárov, priložil na napnutú retiazku z ocele, „... je toto.“

Namieril. Ako tlmič mu poslúžila jednoduchá kovová rúrka, upevnená k hlavni drážkami. Vyrobil mu ju kováč v Záhrebe. Čierna hrubá lepiaca páska obmotaná okolo drážok slúžila len ako tesnenie. Samozrejme, že si mohol kúpiť kvalitný tlmič za sto eur, ale načo? Ani jeden z nich nestlmí zvuk guľky letiacej vzduchom, ani teplého plynu pri stretnutí s ľadovým vzduchom, ani mechanických kovových častí pištole, keď o seba narazia. To len v Hollywoode pištole s tlmičmi vydávajú zvuk ako pukance v hrnci.

Výstrel znel ako švihnutie biča. Rýchlo pritisol tvár k úzkej škáre.

Muž z fotografie zmizol, bez jediného slova spadol dole-
značky. V predizbe bola tma, no v v zlatom ráme zrkadla na
stene videl svetlo z chodby a vlastné oko. Mŕtvy muž ležal na
hrubom tmavom koberci. Žeby na pravom perzskom? Napo-
kon možno predsa len mal peniaze.

A skončil s malou guľkou v čele.

Zdvihol zrak a jeho pohľad sa stretol s manželkiným. Teda
ak to bola chlapova manželka. Stála na prahu izby, za ňou
visela veľká lampa so žltým tienidlom z ryžového papiera. Ru-
kou si zakrývala ústa a neveriacky naňho civela. Stroho pri-
kývol. Potom opatrne privrel dvere, ukryl pištoľ a vykročil na
schody. Pri ústupe nikdy nepoužíval výťah. Ani prenajaté autá,
motorky, nič, čo by ho mohlo zdržať. A nebežal. Nič nerozprá-
val, nekričal. Lebo jeho hlas by mohli neskôr použiť pri opise
páchateľa.

Ústup bol vždy najkritickejšou časťou plánu, no aj tak ho
mal najradšej. Akoby sa vznášal. Akoby sa mu to všetko len
snívало.

Na chodbu vyšla domovníčka. Stála pred dverami svojho
bytu a zmätene naňho hľadela. Zašepkal pozdrav, ona však
len naďalej mlčala. O hodinu ju začne vypočúvať polícia, po-
žiadajú ju o opis páchatela. Bude tvrdiť, že išlo o stredne vy-
sokého muža bežného vzhľadu. Dvadsaťročného. Možno trid-
saťročného. Štyridsať určite nie. Teda asi.

Vyšiel na ulicu. Paríž ticho hučal ako búrka, čo sa nikdy
nepriblíži, no ani neodtiahne ďalej. Llamu MiniMax zahodil do
kontajnera, čo si vyhlíadol vopred. Dve nové, nepoužité pišto-
le tej istej značky ho čakajú v Záhrebe. Dostal na ne množ-
stvovú zľavu.

Keď letiskový autobus o pol hodiny neskôr cestou na letis-
ko Charlesa de Gaulla míňal Porte de la Chapelle, vo vzduchu
tancovali obrovské snehové vločky, ktoré pomaly dopadali na
zmrznuté záveje, vytrčajúce k sivej oblohe.

Vydvihol si palubný lístok, prešiel bezpečnostnou kont-
rolou a zamieril na pánsku toaletu. Postavil sa k poslednému
z radu bielych pisoárov, rozopol si nohavice a prúd namieril
na biele tablety na dne. Zatvoril oči, sústredil sa na sladkastú

vôňu dichlorbenzolu a citrónového parfumu od J & J Chemicals. Na modrej spojnici k slobode ho čakala posledná zastávka. Pohrával sa s jej menom. Os-lo.

3 / Nedela 13. september. Psie zuby

Harry sedel pohodlne rozvalený na svojej stoličke v kancelárii číslo 605 v červenej zóne na siedmom poschodí policajnej stanice v sklobetónovom kolose s najväčšou zbierkou policajtov v celom Nórsku. Halvorsen – mladý policajt, s ktorým obýval desať štvorcových metrov – túto miestnosť s láskou nazýval miestnosťou riešení. No Harry, keď chcel Halvorsena nahnevať, učebňou.

Teraz tu však Harry sedel sám a civel do steny na miesto, kde by zrejme bolo okno, keby jeho kancelária nejaké mala.

Nedela. Správu dopísal, môže ísť domov. Tak prečo nejde? Imaginárnym oknom videl oplotený prístav v Bjørvike, kde nový sneh padal ako konfety na zelené, červené a modré kontajnery. Prípady vyriešili. Mladý heroinista Per Holmen stratil chuť žiť a poslednú dávku si dožičil v opustenom kontajneri. Pištoľou. Nijaké znaky vonkajšieho násillia, zbraň zostala vedľa neho. Podľa informácií vyšetrovateľov Per Holmen nikomu nedlhoval peniaze. Keď dlžníka zabijú díleri, neusilujú sa to kamuflovať. Naopak. Takže toto vyzerá na plánovanú samovraždu. Prečo potom zabíjať večer snorením v opustenom a neútulnom nákladnom prístave, kde aj tak nenájde nič okrem smútku a beznádeje?

Harry pozrel na svoj vlnený kabát na vešiaku. Malá ploskačka vo vrecku bola plná. Od októbra sa jej nedotkol. Vtedy si v obchode kúpil flaušu svojho úhlavného nepriateľa Jima Beama, naplnil ním ploskačku a zvyšok vylial do umývadla. Odvtedy neustále nosil pri sebe jed ako nacistickí pohlavári v topánke kyanidové tabletky. Čo chcel povedať týmto idiotským gestom? Netušil. Nepotreboval to vedieť. Najmä ak to fungovalo.

Pozrel sa na hodinky. O chvíľu jedenásť. Doma ho čaká jeho starý dobrý stroj na espresso a dévedečko, čo si nachystal práve na takýto večer. All about Eve. Mankiewiczovo majstrovské dielo z roku 1950 s Bette Davisovou a Georgeom Sandersom.

Uvažoval, čo urobí. A vedel, že pôjde do prístavu.

Harry si vyhrnul golier a chrptom sa obrátil k severáku, čo prefukoval cez mohutný plot a sneh pri kontajneri navial do vysokých závejov. Takto v noci prístav s veľkými prázdnyimi plochami vyzeral ako púšť.

Oplotená časť s kontajnermi bola osvietená, no lampy sa kolísali v nárazoch vetra a medzi kovovými debnami, nakladenými jedna na druhú, sa prehánali tieň. Kontajner, ktorý zaujímal Harryho, bol červený a nehodil sa k oranžovej policajnej páske. V decembri však ponúkal dokonalé útočisko, v podstate rovnako veľké a komfortné ako väzobná cela.

V správe vyšetrovacieho tímu, ktorý tvorili len dvaja ľudia – vyšetrovateľ a technik, sa písalo, že kontajner bol už dlhší čas prázdny. A nezamknutý. Šéf strážnej služby im vysvetlil, že prázdne kontajnery nezvyknú zamykať, keďže celý oplotený priestor aj tak strážia. Narkomanovi sa však predsa podarilo dostať dovnútra. Per Holmen zrejme patril k skupine úbožiacikov zo štvrte Bjørvika, čo by kameňom dohodil od hlavnej nákupnej zóny všetkých narkomanov mesta pred železničnou stanicou. Šéf strážnej služby možno úmyselne prehliadal, že jeho kontajnery z času na čas narkomani používajú ako spáľňu, možno vedel, že tým zachránil nejaký ľudský život.

Kontajner nezamykali, no bránu na plote zdobila veľká visiaca zámka. Harry už olutoval, že sa z policajnej stanice neohlásil telefonicky. Ak tu naozaj majú strážnikov, teraz nijakého nevidieť.

Pozrel na hodinky. Chvíľu uvažoval, potom pohľadom premeral výšku plota. Cítil sa vo forme ako už dávno nie. Od osudného dňa v lete sa alkoholu ani nedotkol a pravidelne trénoval v posilňovni policajného zboru. Poctivo. Kým napadol prvý sneh, prekonal starý rekord Toma Waalera na policajnom cvičisku. Po čase sa ho Halvorsen opatrne spýtal, či

jeho tréningy majú čosi spoločné s Rachel. Alebo sa mu len zdá, že sa už nestretávajú? Harry mu stručne a jasne vysvetlil, že spoločná kancelária ešte neznamená, že sa môže starať do jeho súkromného života. Halvorsen len mykol plecóm a spýtal sa Harryho, s kým iným by sa chcel rozprávať o súkromí. A pochopil, že tušil správne, keď Harry vstal a vypochoďoval z kancelárie číslo 605.

Tri metre. Bez ostnatého drôtu. Malina. Harry sa načiahol, oboma rukami sa chytil pletiva, nohu položil na múrik a vyšvihol sa nahor. Najprv pravá ruka, potom ľavá, chvíľu visieť na vystretých rukách, zachytiť sa nohami. Ako larva. Napokon prehodil nohu na druhú stranu plota.

Nadvihol závoru, otvoril bránu kontajnera, pripravil si spoľahlivú čiernu vojenskú baterku, podliezol policajnú pásku a vošiel.

V kontajneri bolo zvláštne ticho. Akoby jeho prázdnota pohltila všetky zvuky.

Rozsvietil baterku a namieril ňou do kúta. V kuželi svetla sa črtali len kriedou nakreslené obrisy Holmenovho mŕtveho tela. Šéfka technického oddelenia polície Beate Lønnová mu ukázala fotografie. Per Holmen sa chrbtom opieral o stenu. V pravom spánku mal dieru, pištoľ ležala po jeho pravom boku. Len trocha krvi. To je výhoda guľky do hlavy. Jediná výhoda. Guľka malokalibrovej pištole vyvŕtala len malú dierku a nevybehla von. Pitva ju určite nájde v lebke, kde za zlomok sekundy urobila kašu z orgánu, ktorým Per Holmen zvykol premýšľať. A ktorým prijal aj toto rozhodnutie. A ktorý jeho ukazovák položil na spúšť.

„Nepochopiteľné,“ krútili hlavou jeho kolegovia, keď pri svojej práci riešili prípady mladých ľudí, ktorí sa rozhodli odísť zo sveta. Harry predpokladal, že kolegovia to robia z pudu sebazáchovy. Aby taký nápad ihneď zavrhli. Inak totiž netušil, čo sa im na tom môže zdať nepochopiteľné.

Napriek tomu sám použil presne to slovo, keď z chodby sledoval, ako Perov otec klesá na kolená a jeho schúlené telo sa chveje od zúfalstva. A keďže Harry nemohol siahnúť po slovách útechy o bohu, spáse, živote po smrti či vyššom význa-

me ľudskej existencie, len bezmocne zamrmlal: „Nepochopiteľné...“

Zhasol baterku, vopchal si ju do vrecka. Obklopila ho tma.

Myslel na svojho otca Olava Holeho, lektora na dôchodku a vdovca, ktorý žije v Oppsale na predmestí Osla. Predstavoval si jeho oči, čo sa rozžiarili, vždy keď ho raz za mesiac prišiel navštíviť syn Harry alebo dcéra, Harryho sestra. Myslel na to, ako svetlo pomaly zhaslo, kým dopili kávu a zhovárali sa o ne-dôležitých veciach. Lebo to jediné dôležité na nich hľadelo z fotografie na klavíri, na ktorom zvykla hrať. Olav Hole už nerobil takmer nič. Len čítal knihy. O krajinách, ktoré nikdy neuvidí, ktoré už vlastne ani nechce vidieť, rozhodne nie bez nej. „Jej smrť ma obrala o všetko,“ zvykol zašepkať, keď na ňu výnimočne prišla reč. Harry teraz premýšľal, čo by povedal otec, keby raz večer pri jeho dverách zazvonil policajt a oznámil mu, že syn Harry už nežije.

Vyšiel z kontajnera a vykročil k plotu. Dotkol sa pletiva. Vtom nastal jeden z tých magických okamihov náhleho, absolútneho ticha, keď aj vietor zadrží dych, akoby chcel načúvať alebo sa na chvíľu zamyslieť, a človek zrazu počuje iba pokojné mrmlanie mesta v zimnej tme. Len mumlanie a šuchot papierov na asfalte. Hoci vôbec nefúka. Takže to nie je papier, ale kroky. Rýchle, ľahké kroky. Ľahšie než kroky človeka.

Psie laby.

Harrymu sa šialene rozbúchalo srdce, bleskurýchlo stiahol nohy a zaprel sa nimi do pletiva. Rýchlo sa vystrel. Až neskôr sa mu podarilo pomenovať, čo mu nahnalo toľkú hrôzu. Bolo to ticho, skutočnosť, že v absolútnom tichu nezačul vrčanie ani náznakov agresie. Akoby ho tvor za chrptom nechcel vyplašiť, lebo sa naňho chystal. Keby Harry vedel niečo o psoch, zrejme by pochopil, že len jeden typ psa nikdy nevrčí, ani keď sa bojí, ani keď útočí: samec rasy metzner. Harry sa vytiahol vyššie a znova skrčil kolenná. Vtom zachytil zmenu rytmu láb, potom ticho. Vedel, že v tej chvíli pes skočil. Nohou sa zahnal do tmy.

Tvrdenie, že človek necíti bolesť, keď mu strach napumpoval do žíl adrenalín, je rozhodne dosť zjednodušené. Keď

sa mu zuby štíhleho, veľkého psiska zaryli do mäsa na pravej nohe a vnikali čoraz hlbšie, až kým nenarazili na citlivú kosť, Harry zareval. Plot sa zaknísal, gravitačná sila ich oboch ťahala k zemi, no Harrymu sa v smrteľnej hrôze podarilo udržať nad zemou. Za normálnych okolností by sa tak zachránil. Lebo každý iný pes s hmotnosťou urasteného čierneho metznera by ho pustil. Lenže čierny metzner má zuby aj čelustné svaly prispôsobené na lámanie kostí. Aj preto sa tvrdí, že je príbuzným hyeny. A tak zostal visieť zaseknutý do Harryho nohy dvoma hryzákmi, čo sa jemne stáčali smerom dnu, a jedným zubom v dolnej čelusti, ktorým stabilizoval záhryz. Druhý hryzák v dolnej čelusti si ešte ako trojmesačné šteňa zlomil o oceľovú protézu.

Harrymu sa podarilo ľavý lakeť dostať na druhú stranu plota a pokúšal sa vytiahnuť nahor obe telá, no pes sa labou zachytil v oku pletiva. Harry pravou rukou hmatal vo vrecku kabáta, kým nenašiel, čo hľadal. Baterku pevne zovrel v dlani. Pozrel dolu a prvý raz zočil útočiace zviera. Čierne oči nad čiernou papulou sa mu leskli. Harry sa rozohnal. Psa zasiahol rovno medzi oči. Počul, ako sa mu láme kosť. Znova sa zahnal. Trafil ho do citlivého nosa. Zúfalo udieral do očí, čo ani raz nežmurkli. Vtom mu vykĺzla baterka a spadla na zem. Beštia však visela ďalej. Harrymu dochádzali sily. Vedel, že dlho sa už neudrží. Nechcel myslieť na to, čo sa stane, no nemohol si pomôcť.

„Pomoc!“

Jeho smiešny výkrik sa rozplynul v silnejúcom vetre. Odrazu mu bolo do smiechu. Takto predsa nemôže skončiť. V nákladnom prístave a s prehryznutým hrdlom. Zadržal dych. Okraj pletiva sa mu zarýval do podpazušia, prsty strácali cit. Zostáva mu posledných zopár sekúnd. Keby tak mal zbraň! Keby namiesto ploskačky mal sklenenú fľašu, mohol by ju rozbiť a psisko zarezať.

Ploskačka!

Harry v poslednom vypätí síl siahol do vnútorného vrecka a vytiahol fľašku s alkoholom. Jej hrdlo si vopchal do úst, zahryzol do kovovej zátky a myknutím hlavy ju uvoľnil. Dr-

žal ju v zuboch a ústa sa mu naplňali alkoholom. Telom ako by sa mu prehnal elektrický prúd. Panebože. Tvár pritlačil o pletivo. Vzdialené svetlá výškových budov a hotela Opera sa zmenili na biele pásy v čiernej tme. Pravú ruku spustil nižšie, kým nebola celkom blízko červenej papule. Potom vyplul zátku aj alkohol, zamrmlal Na zdravie a ploskačku obrátil hore dnom. Dve dlhé sekundy civel na Harryho pár nechápavých psích očí. Hnedá tekutina stekala po Harryho nohe rovno do psej papule. Potom ho beštia konečne pustila. Harry počul, ako kopa mäsa dopadla na asfalt. Zviera zachrčalo, potom ticho zakňučalo a pohltila ho tma, z ktorej prišlo.

Harry prehodil nohy cez plot. Vykasal si nohavicu. Aj bez baterky vedel, že dnes ho namiesto filmu čaká návšteva u lekára.

*

Jon mal hlavu v Theinom lone. S privretými očami vychutnával tichý zvuk televízora. Jeden zo seriálov, čo mala tak rada. Kráľ Bronxu. Alebo to bol Queens?

„Pýtal si sa brata, či zoberie hliadku na námestí?“ spýtala sa Thea.

Rukou mu zakryla oči. Cítil sladkú vôňu jej pokožky. Znamenalo to, že si práve pichla inzulín.

„Akú hliadku?“

Odtiahla ruku a neveriacky naňho hľadela.

Jon sa zasmial. „Neboj. Už dávno som to s ním prebral. Súhlasil.“

Veselo vzdychla. Jon si jej dľaň priložil na oči.

„Ibaže som mu nepovedal, že máš narodeniny,“ pokračoval. „Potom by asi nesúhlasil.“

„Prečo?“

„Lebo po tebe ide. Veď to vieš.“

„To iba táraš.“

„A tebe sa nepáči.“

„To nie je pravda!“

„Prečo potom zmeravieš, vždy keď spomeniem jeho meno?“